

TÃ-m hiá»fu vá»• má»ñn cÃ³c, má»ñn háºjt cÆjm

Ã-Ã³ng gÃ³p cá»Şa Thuc Duong
04/09/2012

Các tá»n thÆ°Æjng khi bá»« bá»ñnh má»ñn cóc, háºjt cÆjm có thá»f lây nhiá»...m giá»-a các vùng khác nhau trên cÆj thá»f hay sang ngÆ°á»•i khác khi có sá»± tiáºçp xúc vá»i các dá»ch tiáºçt cá»Şa tá»n thÆ°Æjng. Báºjn cáºŞn lÆ°u ý Ä'ía»•u này Ä'á»f biáºçt phòng tránh.

Háºjt cÆjm, má»ñn cóc là gì?

Là tá»n thÆ°Æjng lành tính do virus HPV gây ra. Có hÆjn 100 types virus HPV và chúng có thá»f phát triá»fn á»Ý báºçt cá»© vá»« trí nào trên cÆj thá»f: trên da, trong miá»ñng, trong cÆj quan sinh dá»ç hay trong Ä'áºji trãng. Virus gây tá»n thÆ°Æjng trên da (u nhú, háºjt cÆjm, má»ñn cóc..) phá»• biáºçn là types 1, 2, 3, 10...

Bá»ñnh có lây nhiá»...m?

Các tá»n thÆ°Æjng này có thá»f lây nhiá»...m giá»-a các vùng khác nhau trên má»™t cÆj thá»f hay sang các cá thá»f khác khi có sá»± tiáºçp xúc các dá»ch tiáºçt cá»Şa tá»n thÆ°Æjng. Ä'ía»•u này giáºxi thích vì sao má»™t ngÆ°á»•i ban Ä'áºŞu chá»% bá»« háºjt cÆjm á»Ý chân, sau láºji tháºçy má»™t tá»n thÆ°Æjng á»Ý trán, mÄºi, vành tai hay nhá»ñg ngÆ°á»•i khác trong gia Ä'inh cÄºng bá»« tÆ°Æjng tá»±.

Biá»fu hiá»ñn bá»ñnh tháºç nào?

á»ž Ä'ây chúng tôi chá»% xin Ä'á»• cáº-p Ä'áºçn các tá»n thÆ°Æjng trên da mà trong dân gian hay gá»•i là háºjt cÆjm và má» cóc.

+ Háºjt cÆjm bàn chân: thÆ°á»•ng gáºp là dáºng myrmecie (do HPV types 1 gây nên).

Tá»n thÆ°Æjng cÆj báºçn là má»™t Ä'ía»fm dáºŞy sá»«ng hình tròn sùi vào sâu, Ä'au nháºçt là khi váº-n Ä'á»™ng hoáºc Ä'á»ñng cháºjm vào, thÆ°á»•ng Ä'Æjn Ä'á»™c hoáºc có má»™t vài tá»n thÆ°Æjng Ä'Æjn láº». Tá»n thÆ°Æjng dáºng Ä'Äºa xung quanh vòng bá»Ýi má»™t hình nháº«n dáºŞy sá»«ng, pháºŞn trung tâm dáºŞy sá»«ng mà bá»• máº-t táºjo thành nhá»ñg Ä'ía»fm Ä'en (có thá»f do mao máºch bá»« táºc hoáºc bá»« bít bá»Ýi bá»ç). Ä'ây là loáºji tá»n thÆ°Æjng thÆ°á»•ng gáºp.

+ Háºjt cÆjm thÆ°á»•ng: do HPV types 2 gây ra.

ThÆ°Æjng tá»n là tá»n thÆ°Æjng sùi ra ngoài bá»• máº-t hình bán cáºŞu hoáºc dáºt, Ä'Æ°á»•ng kính tá»« vài mm Ä'áºçn 1-2cm, á»Ý trung tâm có thá»f lõm xuá»ñg. Bá»• máº-t háºjt cÆjm tÃfng gai, tháº-m chí táºjo thành rãnh, khía. Quanh các Ä'ám dáºŞy sá»«ng láºji có nhá»ñg Ä'ám dáºŞy sá»«ng káºç cáº-n táºjo thành nhÆ° miá»ñng giáºçng. Sá»' lÆ°á»•ng thay Ä'á»•i tá»« má»™t vài cái Ä'áºçn vài chá»ç cái, Ä'òi khi táº-p há»çp láºji.

- Vá»« trí thÆ°á»•ng gáºp là á»Ý mu bàn tay và các ngón, ít gáºp á»Ý lòng bàn tay.

-
 Háºjt cÆjm filiformes vá»« trí Æºu tháºç cá»Şa các há»'c tá»± nhiên (bán niêm máºjç) hoáºc vùng cá»•, vùng má»•c râu (tá»± lây nhiá»...m bá»Ỗi cáºjo râu) thÆºá»ng káºçt há»Æp vá»»i các tá»•n thÆºÆjng hình bán cáºŞu, bá»• máº.t bóng. Háºjt cÆjm á»Ỗ tay Æºá»Æc gây ra bá»Ỗ HPV2 và HPV1 (13%). Hiáºçm gáºp hÆjn là nhá»ng tá»•n thÆºÆjng sùi á»Ỗ trong hoáºc ra ngoài, káºçt há»Æp vá»»i HPV4 hoáºc HPV7.

+ Háºjt cÆjm pháºng: Do HPV types 3, 10 gây ra.

-
 Tá»•n thÆºÆjng là nhá»ng sáºçn nhá»• hiáºçm khi ná»•i cao, màu vàng hoáºc màu vàng nháºjt, bá»• máº.t bóng, máºÆnh, thÆºá»ng táºp trung thành dáºÆi (do khi bá»ñnh nhân gãi háºjt cÆjm có thá»f má»•c theo váºçt xÆºá»ç gá»•i là hiá»ñn tÆºá»Æng Kobner) hoáºc táºjo thành máºÆng, cáºÆm giác thÆºá»ng hÆji ngá»Ça. Vá»« trí Æºu tháºç á»Ỗ mu bàn tay, ngón tay, cánh tay, Æºá»Şu gá»'i và máº.t trÆºá»ç cáºng chân.

-
 ThÆºá»ng gáºp á»Ỗ ngÆºá»•i suy giáºÆm miá»...n dá»çh, thÆºÆjng tá»•n ná»•i cao hoáºc kích thÆºá»ç lá»n. Nó tá»n táºji dai dáºng nhiá»•u tháºng hoáºc nhiá»•u nÆfm, có thá»f có dáºÆu hiá»ñu viêm á»Ỗ xung quanh hoáºc có vòng giáºÆm sáºc tá»'.

PhÆºÆjng pháp Æºá»•u trá»ç

1. Æºá»•u trá»ç táºji chá»—

Loáºji bá»• tá»•n thÆºÆjng báºng cách:

+ Dùng thuá»'c phá há»Şy tá»• chá»Çc bá»ñnh:
 Axit salicylique 10-20%, podophylline 15-20% bôi 2 láºŞn má»—i tuáºŞn, rá»-a sáºçh sau 6 giá»•; dung dá»çh glutiradehyde 20%, axit trichloracetique bão hòa, tháº-n trá»ng khi dùng phÆºÆjng pháp này á»Ỗ máº.t. Có thá»f dùng axit retinoique dáºng crem hoáºc nhÆº tÆºÆjng trong 3-6 tuáºŞn. Dùng dung dá»çh bléomycine 0,1% tiêm trong tá»•n thÆºÆjng Æºá»•u trá»ç các háºjt cÆjm á»Ỗ da. Hoáºc có thá»f dùng retinoide tiêm trong tá»•n thÆºÆjng.

+ Dùng phÆºÆjng pháp váº-t lí:
 Làm láºnh phá há»Şy tá»• chá»Çc bá»ñnh báºng NitÆj lá»ng. PhÆºÆjng pháp Æºá»•u trá»ç tá»t nháºt hiá»ñn nay là phá há»Şy thÆºÆjng tá»•n báºng lazer CO2, Æºá»t Æºá»ñn siêu cao táºŞn hoáºc plasma.

Æºá»•u trá»ç báºng lazer CO2 là má»™t phÆºÆjng pháp thÆºá»ng Æºá»Æc sá»- dá»ñg hiá»ñn nay do có nhiá»•u Æºu Æºá»fm: loáºji bá»• tá»•n thÆºÆjng má»™t cách Æºá»ñn, ít Æºau, không cháºÆy máu, kiá»fm soát Æºá»Æc Æºá»™ sâu cá»Şa tá»•n thÆºÆjng... Æºá»c biá»ñt hiá»ñu quáºÆ cao.

2. Toàn thân

-
 Liá»ñu pháp miá»...n dá»çh táºji chá»— hoáºc toàn thân (lévamyzole) dùng trong trÆºá»ng há»Æp kháng nhá»ng Æºá»•u trá»ç trên, káºçt quáºÆ thay Æºá»•i, hoáºc tiêm báºp interferon- anpha2.

- Liá»tu pháp tâm lý cÁ©ng có thá»f Ä'ía»•u trá» Ä'Æ°á»£c bá»†nh này.

LÆ°u ý : Viá»†c Ä'ía»•u trá» cá°§n có sá»± tÆ° vá°¶n, theo dõi cá»§a bác sÄ© hoá°c thá»±c hiá»†n tá°ji các cÆj sá»Ỗ y tá°¿.

Phòng bá»†nh

- ThÆ°á»•ng xuyên luyá»†n tá°p thá»f dá»†c thá»f thao Ä'á»f tÄfng cÆ°á»•ng sá»©c khá»•e.

- Vá»† sinh thân thá»f tá»†.

- Ä,n uá»'ng Ä'á°£m bá°£o dinh dÆ°á»†ng, Ä'á°§y Ä'á»§ các chá°† khoáng và vitamin nâng cao Ä'á»• kháng.

- Không cá°jy, tá°©y, bóc các tá»•n thÆ°Æjng.

- Ä'ía»•u trá» cá»ng sá»†m cá»ng tá»†.